

به نام خدای مهربان

دانشگاه صنعتی امیرکبیر

دانشکده مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات

پایان نامه کارشناسی ارشد

مهندسی کامپیوتر-گرایش معماری کامپیوتر

تأمین کیفیت سرویس در شبکه های متحرک موردی با استفاده از پروتکل

مسیریابی OLSR

نگارش:

نسیرین هزاره مقدم

استاد راهنما:

دکتر مسعود صبائی

زمستان ۱۳۸۵

صفحه تصویب نامه

تایید انجام پایان نامه

۱- استاد راهنما

۲- استاد داور اول

۳- استاد داور دوم

تقدیم به پدر و مادر عزیزم

چکیده

یکی از مسائل مطرح در زمینه شبکه‌های موردی متحرک، تامین کیفیت سرویس در این شبکه‌ها است. در جهت تامین کیفیت سرویس در این شبکه‌ها، فعالیت‌های زیادی انجام شده است. از جمله این فعالیت‌ها، تامین کیفیت سرویس توسط پروتکل‌های مسیریابی است. یکی از این پروتکل‌های مسیریابی، OLSR است. این پروتکل، یک پروتکل مسیریابی کنش گرا است. علاوه بر آن این پروتکل براساس مکانیزم‌های وضعیت پیوند عمل می‌کند.

پروتکل OLSR، پروتکل‌های متداول وضعیت پیوند را از نظر حجم اطلاعات ردوبدل شده و همچنین سربار مسیریابی بهبود می‌بخشد. در پروتکل‌های وضعیت پیوند، وضعیت کلیه پیوندها در شبکه پخش می‌شود. در OLSR، به جای همه پیوندها تنها بخشی از آن‌ها که شامل پیوندهای بین گره‌های MPR و انتخاب‌کننده‌های آن‌ها می‌شود، به شبکه معرفی شده و مسیریابی تنها از طریق همین گره‌های MPR انجام می‌شود.

برای تامین کیفیت سرویس، توسعه‌ای بر این پروتکل به نام QOLSR ارائه شده است. در این توسعه، از معیارهای کیفیت سرویس مانند تاخیر و پهنای باند در انتخاب MPR و محاسبه جداول مسیریابی گره‌ها استفاده می‌شود.

در این پایان نامه، پس از پیاده‌سازی QOLSR دو الگوریتم جدید برای مکانیزم انتخاب MPR در QOLSR ارائه شده است. این دو الگوریتم، براساس روش‌های تخمین تحرک گره‌ها عمل می‌کنند و باعث می‌شوند که مسیریابی از طریق پیوندهای پایدارتر انجام شود. نتایج شبیه‌سازی و ارزیابی نشان می‌دهد که این الگوریتم‌ها به علت پایداری بیشتر پیوندها، نرخ گم شدن بسته‌های شبکه و همچنین تاخیر بسته‌های دریافتی را کاهش می‌دهند.

کلمات کلیدی

پروتکل مسیریابی OLSR، کیفیت سرویس، پهنای باند، تخمین تحرک، مکانیزم انتخاب MPR

فهرست مطالب

۱	فصل اول: مقدمه
۵	فصل دوم: مروری بر شبکه‌های موردی
۵	۲ + توپولوژی شبکه‌های موردی
۶	۲ + مسائل مطرح در شبکه‌های موردی
۶	۲-۲-۱ مسیریابی
۷	۲-۲-۲ مدیریت تحرک
۸	۲-۲-۳ لایه انتقال
۸	۲-۲-۴ واسط رادیویی
۹	۲-۲-۵ امنیت
۹	۲-۲-۶ مدیریت توان
۹	۲ + پروتکل‌های مسیریابی در شبکه‌های موردی
۱۱	۲-۳-۱ مسیریابی در شبکه‌های مسطح
۱۲	۲-۳-۱-۱ پروتکل‌های کنش گرا
۱۳	۲-۳-۱-۲ پروتکل‌های واکنشی
۱۵	۲-۳-۱-۳ مقایسه پروتکل‌های مسیریابی مسطح
۱۷	۲-۳-۲ مسیریابی سلسله مراتبی
۲۰	۲-۳-۳ مسیریابی با استفاده از اطلاعات جغرافیایی

۲۳	فصل سوم: تامین کیفیت سرویس در شبکه‌های موردی متحرک	
۲۵	مدل کیفیت سرویس در شبکه‌های موردی متحرک	+ ۳
۲۵	۱-۱-۳ سرویس مجتمع (int serv)	
۲۷	۲-۱-۳ سرویس متمایز (diff serv)	
۲۹	۳-۱-۳ مدل FQMM	
۳۱	۱-۳-۱-۳ معماری فضای کاری FQMM	
۳۴	۴-۱-۳ مدل کیفیت سرویس cross layer	
۳۶	۱-۴-۱-۳ فاز ایجاد مسیر	
۳۸	۲-۴-۱-۳ فاز انتخاب مسیر	
۴۰	۳-۴-۱-۳ پررود پایداری مسیر	
۴۰	۴-۴-۱-۳ تمایز سرویس در گره‌ها	
۴۲	مسیریابی کیفیت سرویس در شبکه‌های موردی متحرک	۲-۳
۴۵	۱-۲-۳ مسیریابی کیفیت سرویس به صورت کنش گرا	
۴۶	۲-۲-۳ مسیریابی کیفیت سرویس به صورت واکنشی	
۴۶	۱-۲-۲-۳ مسیریابی AQOR	
۵۰	۲-۲-۲-۳ مسیریابی کیفیت سرویس واکنشی به صورت انطباق پذیر	
۵۳	۳-۲-۲-۳ مسیریابی کیفیت سرویس واکنشی به صورت چند مسیره	
۵۴	۴-۲-۲-۳ مسیریابی QoS براساس تخمین پهنای باند در شبکه‌های موردی	

۳-۳ یک فضای کاری مناسب برای رزرو منابع و سیگنالینگ در شبکه‌های موردی
متحرک ۵۷

۶۰ ۱-۳-۳ بازیابی

۴-۳ تضمین کیفیت سرویس برای ترافیک بلادرنگ در شبکه‌های موردی متحرک ۶۱

۶۴ فصل چهارم: پروتکل مسیریابی OLSR و تامین کیفیت سرویس

۶۴ ۱-۴ پروتکل مسیریابی OLSR

۶۵ ۱-۱-۴ گره‌های MPR

۶۶ ۲-۱-۴ پیغام‌های hello

۶۶ ۳-۱-۴ پیغام‌های TC

۶۷ ۲-۴ تامین QoS

۶۷ ۱-۲-۴ معیار تاخیر

۶۸ ۲-۲-۴ کنترل پذیرش

۶۹ ۳-۲-۴ تامین کیفیت سرویس با ارائه روش‌های جدید برای انتخاب MPR

۷۳ فصل پنجم: توسعه بر پروتکل مسیریابی OLSR در جهت تامین QoS: QOLSR

۷۳ ۱-۵ عملکرد QOLSR

۷۴ ۲-۵ مکانیزم انتخاب مجموعه MPR های یک گره

۷۵ ۳-۵ معیارهای کیفیت سرویس

۷۵	۱-۳-۵ معیار تاخیر
۷۵	۲-۳-۵ معیار پهنای باند
۷۶	۴-۵ محاسبه جدول مسیریابی گره‌ها در QOLSR
۷۷	۵-۵ پیاده‌سازی QOLSR

فصل ششم: روش‌های پیشنهادی برای بهبود الگوریتم انتخاب MPR در QOLSR با استفاده

۷۹	از تخمین تحرک گره‌ها
۷۹	۱-۶ پایداری مسیر و تخمین تحرک گره‌ها
۸۲	۲-۶ الگوریتم‌های پیشنهادی و پیاده‌سازی آن‌ها
۸۲	۱-۲-۶ الگوریتم‌های پیشنهادی
۸۳	۱-۱-۲-۶ الگوریتم اول (QMPR1)
۸۵	۲-۱-۲-۶ الگوریتم دوم (QMPR2)
۸۸	۲-۲-۶ پیاده‌سازی الگوریتم‌های پیشنهادی

فصل هفتم: ارزیابی راه حل‌های ارائه شده

۹۹	۱-۷ زمان ارسال متوسط بسته‌ها
۱۰۰	۲-۷ نرخ گم شدن بسته‌ها
۱۰۳	۳-۷ سربرابر کنترلی

۱۰۵

فصل هشتم : نتیجه گیری و پیشنهاد کارهای آینده

۱۰۷

فهرست منابع و مراجع

فهرست شکلها

۸	مشکل ترمینال مخفی	شکل ۱-۲
۱۱	دسته‌بندی پروتکل‌های مسیریابی در شبکه‌های موردی	شکل ۲-۲
۱۹	HSR نمونه‌ای از کلاس‌بندی چندسطحی	شکل ۳-۲
۲۱	پخش محدود درخواست مسیر توسط پروتکل LAR	شکل ۴-۲
۲۹	برقراری ارتباط بین گره‌های شبکه موردی	شکل ۱-۳
۳۰	تغییر توپولوژی شبکه به دلیل حرکت گره‌ها	شکل ۲-۳
۳۲	معماری فضای کاری FQMM	شکل ۳-۳
۳۴	معیارهای لایه‌های مختلف	شکل ۴-۳
۴۲	تمایز سرویس در هر گره	شکل ۵-۳
۵۶	ساختار پیغام hello	شکل ۶-۳
۵۹	معماری فضای کاری INSIGNIA	شکل ۷-۳
۶۲	معماری QPART	شکل ۸-۳
۶۶	یک مثال برای انتخاب MPR	شکل ۱-۴
۷۰	یک مثال برای انتخاب MPR	شکل ۲-۴
۷۷	پیاده‌سازی QOLSR	شکل ۱-۵
۸۴	شبه کد الگوریتم پیشنهادی اول	شکل ۱-۶
۸۵	یک شبکه موردی و پیوندهای آن	شکل ۲-۶
۸۷	شبه کد الگوریتم پیشنهادی دوم	شکل ۳-۶
۸۹	مدل گره‌های OLSR	شکل ۴-۶

۹۰	مدل پردازش Application level در OLSR	شکل ۵-۶
۹۲	مدل پردازش MAC در OLSR	شکل ۶-۶
۹۲	مدل پردازش OLSR در OLSR	شکل ۷-۶
۹۳	مدل گره‌های QOLSR	شکل ۸-۶
۹۳	مدل پردازش CSMA در QOLSR	شکل ۹-۶
۹۴	مدل پردازش source در QOLSR	شکل ۱۰-۶
۹۵	مدل پردازش OLSR در QOLSR	شکل ۱۱-۶
۹۹	مقایسه زمان ارسال متوسط بسته‌ها	شکل ۱-۷
۱۰۱	مقایسه نرخ گم شدن بسته‌ها با افزایش گره‌های متحرک	شکل ۲-۷
۱۰۲	مقایسه نرخ گم شدن بسته‌ها با افزایش	شکل ۳-۷
۱۱۰	دنباله عملیات در نرم افزار OPNET	شکل پ ۱
۱۱۱	نمونه ای از یک مدل شبکه که در ویرایشگر پروژه ساخته شده است	شکل پ ۲
۱۱۲	نمونه ای از یک مدل نود در OPNET	شکل پ ۳
۱۱۳	نمونه ای از یک مدل پروسس	شکل پ ۴
۱۱۴	dialog box که هنگام ایجاد یک مدل اتصال جدید ظاهر می شود	شکل پ ۵
۱۱۴	یک فرمت بسته که توسط ویرایشگر مربوطه ساخته شده است	شکل پ ۶

فهرست جداول

۱۵	جدول ۱-۲: خصوصیات پروتکل‌های مسیریابی مسطح
۳۸	جدول ۱-۳: نگاهت کاربردها به معیارهای لایه‌های مختلف
۷۰	جدول ۱-۴: OLSR_R1 در MPR Selection
۷۱	جدول ۲-۴: OLSR_R2 در MPR Selection
۷۱	جدول ۳-۴: OLSR_R3 در MPR Selection
۱۰۱	جدول ۱-۶: مقایسه سربار کنترلی الگوریتم‌ها

فصل اول: مقدمه

امروزه، شبکه‌های موردی^۱ نقش مهمی در ارتباطات بی‌سیم بازی می‌کنند. در شبکه‌های موردی، گره‌های بی‌سیم با وجود فقدان یک محیط کاری ثابت با هم ارتباط دارند. این شبکه‌ها معمولاً شامل گره‌های برابری هستند که از طریق پیوندهای بی‌سیم بدون کنترل مرکزی با هم ارتباط دارند. ارتباط بین میزبان‌ها^۲ در شبکه‌های موردی مستقیم نیست و به صورت چندگامه^۳ می‌باشد. بنابراین هر میزبان، مسیریاب^۴ نیز هست. چون مصرف توان^۵ به صورت مستقیم با فاصله بین میزبان‌ها متناسب است، ارسال یک‌گامه^۶ بین دو میزبان نیازمند توان به قدر کافی است که در شبکه‌های موردی ممکن نیست. پس ارسال به صورت چندگامه می‌باشد.

این شبکه‌ها مشکلات شبکه‌های سلولی و موبایل مانند بهینه‌سازی پهنای باند، کنترل توان و بهبود کیفیت انتقال را دارا هستند. علاوه بر آن خاصیت چندگامه بودن این شبکه‌ها و همچنین فقدان فضای کاری ثابت در آنها، مشکلات جدیدی مانند پیکربندی شبکه، نگهداری اطلاعات توپولوژی و ... را برای آنها به وجود آورده است.

---

¹ Ad Hoc

² Hosts

³ Multi-hop

⁴ router

⁵ power

⁶ Single-hop

به عنوان نمونه، شبکه‌های حسگر^۱، شبکه‌های موردی هیبرید نامیده می‌شوند و برای مانیتور کردن مراکز و جمع‌آوری اطلاعات مانند دما، حرکت و غیره استفاده می‌شوند. در سال‌های اخیر تحقیقات بسیاری در زمینه این شبکه‌ها در حال انجام است.

راه حل‌ها و پروتکل‌های مختلفی برای برطرف کردن مشکلات شبکه‌های موردی ارائه شده است و چندین استاندارد توسط IETF برای این شبکه‌ها در راه است.

با افزایش نیازهای کیفیت سرویس در کاربردها، لازم است که کیفیت سرویس در شبکه‌های MANET^۲ هم پشتیبانی شود [۱]. شبکه‌های بی‌سیم می‌توانند کاربردهای چندرسانه‌ای^۳ مانند صوت و ویدئو را منتقل نمایند. در نتیجه، برای انتقال کاربردهای فوق با کیفیت مناسب لازم است که QoS^۴ در شبکه‌های موردی حداقل از لحاظ پهنای باند و تاخیر تامین گردد. اما تامین QoS در این شبکه‌ها کار بسیار دشواری است، زیرا علاوه بر برآورده کردن نیازهای QoS در این شبکه‌ها با وجود کمبود منابع، باید توپولوژی پویا و رسانه^۵ مشترک بی‌سیم را هم در نظر گرفت.

پروتکل^۶ OLSR، یک پروتکل مسیریابی کنش‌گرا^۷ برای شبکه‌های متحرک موردی است. این پروتکل همچنین یک پروتکل وضعیت پیوند^۸ بهبود یافته نیز می‌باشد. در این پروتکل، به جای اینکه وضعیت همه پیوندها در کل شبکه پخش شود، تنها وضعیت پیوند بین گره‌های خاصی به نام گره‌های MPR^۹ و گره‌های انتخاب‌کننده آنها در شبکه پخش می‌شود. یکی از مهم‌ترین مکانیزم‌های این پروتکل، مکانیزم انتخاب گره‌های MPR است.

---

^۱ Sensor

^۲ Mobile Ad Hoc Network

^۳ Multi-media applications

^۴ Quality Of service

^۵ medium

^۶ Optimum Link State Routing

^۷ proactive

^۸ Link-State

^۹ Multi-Point Relay

در استاندارد OLSR، مکانیزم انتخاب گره‌های MPR به گونه‌ای است که برای هر گره شبکه از بین همسایگان با یک گام فاصله¹ آن، مجموعه MPR ها به گونه‌ای انتخاب می‌شوند که همه همسایگان با دو گام فاصله آن گره پوشش داده شوند و درعین حال تعداد گره‌ها در این مجموعه کم‌ترین مقدار ممکن باشد. پس از این انتخاب، گره‌های MPR به طور متناوب پیغام‌های کنترلی خاصی به نام پیغام‌های TC² را در شبکه پخش می‌کنند. در این پیغام‌ها، اطلاعات وضعیت پیوندهای بین گره‌های MPR و گره‌های انتخاب کننده آنها قرار دارد. گره‌های دریافت کننده این پیغام‌ها جداول توپولوژی و مسیریابی خود را به روز می‌کنند. درواقع، همه مسیرها در شبکه تنها از طریق همین پیوندهای معرفی شده شکل می‌گیرند، پس کیفیت سرویس این پیوندها، بسیار مهم است. اگر از مکانیزم اولیه پروتکل OLSR برای انتخاب MPR ها استفاده شود، به دلیل عدم در نظر گرفتن معیارهای کیفیت سرویس در انتخاب گره‌های MPR و به دنبال آن مسیرهای انتخابی، این مسیرها کیفیت سرویس را به طور مناسب پشتیبانی نمی‌کنند.

یکی از مهم‌ترین راه حل‌های ارائه شده جهت بهبود تامین کیفیت سرویس در پروتکل OLSR توسعه‌ای بر این پروتکل به نام QOLSR³ است. در این توسعه، از معیارهای کیفیت سرویس در انتخاب گره‌های MPR و همچنین در محاسبه جداول مسیریابی گره‌ها، استفاده می‌شود. در این پروتکل، نرخ تحرک گره‌ها در انتخاب MPR ها هیچ تاثیری ندارد.

اگر بتوان علاوه بر معیارهای پهنای باند آزاد و میزان تاخیر پیوندها، معیارهای دیگری نظیر پایداری گره‌ها و تخمین تحرک آن‌ها را در انتخاب گره‌های MPR دخالت داد، شاید بتوان مسیرهایی با پایداری بیشتر انتخاب نمود که این موجب آن خواهد شد که نرخ گم شدن بسته‌ها و تاخیر ارسال آن‌ها را کاهش داد.

در این پایان نامه، ما به دنبال ارائه یک روش مسیریابی مبتنی بر کیفیت سرویس هستیم. به دلیل ویژگی‌های مناسب پروتکل QOLSR، این پروتکل به عنوان مبنای اصلی کار در نظر گرفته شده

---

¹ One-hop neighbor

² Traffic Control

³ QoS Optimum Link State Routing

است. با توجه به مطالب فوق، ما به دنبال راه حل‌هایی جهت افزودن معیارهای ذکر شده به روش انتخاب گره‌های MPR هستیم.

این پایان نامه به این شکل سازماندهی شده است: بررسی اجمالی شبکه‌های موردی در فصل دوم آمده است. فصل سوم به تامین کیفیت سرویس در شبکه‌های موردی متحرک اختصاص دارد. در فصل چهارم، پروتکل مسیریابی OLSR و تامین QoS در آن را بررسی می‌کنیم. فصل پنجم به شرح پروتکل QOLSR می‌پردازد. فصل ششم به راه حل‌های پیشنهادی برای بهبود تامین کیفیت سرویس در پروتکل QOLSR اختصاص داده شده است. در فصل هفتم ارزیابی راه حل‌های پیشنهادی آمده است و نهایتاً نتیجه‌گیری و پیشنهاد کارهای آینده در فصل هشتم قرار دارد.

فصل دوم: مروری بر شبکه‌های موردی

ایده شبکه‌های موردی به زمان‌های بسیار دور برمی‌گردد. این شبکه‌ها محصول پروژه‌های تحقیقاتی است که در اوایل دهه ۷۰ میلادی در زمینه تخصیص منابع رادیویی و شبکه‌هایی با ساختارهای متفاوت انجام گرفت [۱]. به این شبکه‌ها در آن زمان شبکه‌های packet radio اطلاق می‌شد. در این شبکه‌ها هر گره به صورت مستقل از دیگران عمل می‌کرد و بیشترین کاربرد آنها مربوط به کاربردهای نظامی و ایجاد ارتباط نفر به نفر در شرایط جنگی بود.

با پیشرفت تکنولوژی، انواع جدیدی از این نوع شبکه‌ها طراحی شد که در آنها گره‌ها، حسگرهایی با ابعاد میلی‌متری بودند. همزمان با آن، زمینه‌های کاربردی جدیدی برای این نوع شبکه‌ها در نظر گرفته شد. از این شبکه‌ها می‌توان در بلایای طبیعی و آتش سوزی، شبکه‌های اتومبیلی مانند اورژانس و همچنین ارتباطات بی‌سیم در محیط‌های جدا از هم استفاده نمود.

۲ + توپولوژی شبکه‌های موردی

در شبکه‌های موردی، میزبان‌ها می‌توانند با یکدیگر بدون نیاز به زیرساخت مرکزی ارتباط برقرار کنند. این شبکه‌ها معمولا دارای گره‌های برابری هستند که بدون نیاز به کنترل مرکزی از طریق ارتباطات بی‌سیم با هم ارتباط برقرار می‌کنند.

برای نمونه، وسایط نقلیه در بزرگراه‌ها می‌توانند یک شبکه موردی جهت انتشار اطلاعات ترافیکی تشکیل دهند. هر وسیله نقلیه که ترافیک را تشخیص می‌دهد با پیغام آن را به دیگران اطلاع می‌دهد. به جای داشتن این شبکه موردی، می‌توان از نقاط دسترسی اینترنت یا سلولی نزدیک جاده جهت ارسال اطلاعات استفاده کرد.

ارتباطات بین دو میزبان شبکه‌های موردی همیشه به صورت مستقیم و تک‌گامه انجام نمی‌شود. نوع ارتباط معمولا چندگامه است که در آن هر میزبان مسیریاب نیز می‌باشد. میزبان‌های شبکه‌های موردی می‌توانند از پروتکل‌های استاندارد^۱ MAC مانند IEEE 802.11 برای ارتباط از طریق یک فرکانس استفاده کنند یا می‌توانند از Bluetooth و دیگر تکنولوژی‌های گام فرکانسی^۲ بهره بگیرند.

ارتباط چندگامه در این شبکه‌ها، به دلیل رابطه مستقیم مصرف انرژی با فاصله بین دو میزبان است. ارتباط مستقیم بین دو میزبان نیازمند توان به حد کافی است که علاوه بر این که توان مصرفی گره‌ها محدود است، این امر می‌تواند باعث ایجاد تداخل^۳ با ارسال کننده‌های دیگر شبکه شود. به همین علت میزبان‌های شبکه از پروتکل‌های چندگامه برای ارتباط با میزبان‌های دیگر استفاده می‌کنند.

۲ ۴ مسائل مطرح در شبکه‌های موردی

۱-۲-۲ مسیریابی

---

^۱ Medium Access Control

^۲ Frequency-hopping

^۳ interference

مسیریابی یک تابع اصلی و کلیدی در هر شبکه ای است. طراحی پروتکل های مسیریابی برای شبکه های موردی با دو معضل اساسی روبروست: اول این که راه حل های مسیریابی متداول (برای مثال در اینترنت یا شبکه های سلولی) تغییرات در توپولوژی و دسترسی را سریعاً در شبکه منتشر می کنند. آنها با فرض پایدار بودن شبکه کار می کنند. برخلاف این شبکه ها، در شبکه های موردی توپولوژی مدام تغییر می کند [۱].

مساله دوم این است که راه حل های متداول مسیریابی براساس یک سری پایگاه داده توزیعی عمل می کنند. این پایگاه داده ها در هر گره شبکه یا گره های مدیریتی خاصی نگهداری می شوند. در شبکه های موردی، گره ها نمی توانند پایگاه داده پایدار با اطلاعات به روز شده داشته باشند. همچنین در این شبکه ها گره ها همیشه قابل اعتماد نیستند. گروه کاری MANET در IETF راه حل هایی که مشکل اول را برطرف می کنند، ارائه کرده است. این راه حل ها بهینه سازی هایی از پروتکل های مسیریابی بردار فاصله^۱، وضعیت پیوند^۲ و مسیریابی مبدا^۳ هستند. برای حل مشکل دوم می توان از روش های جغرافیایی^۴ استفاده کرد. در این روشها، گره ها از موقعیت جغرافیایی خود و گره های دیگر مطلع می شوند و مسیریابی براساس این اطلاعات جغرافیایی در هر گره انجام می شود. به این ترتیب نیازی به پایگاه داده توزیعی در هر گره نمی باشد [۱].

۲-۲-۲ مدیریت تحرک^۵

یک شبکه باید بتواند گره های خود را مدیریت و در نتیجه این گره ها را مکان یابی کند. در شبکه های سلولی، موقعیت ایستگاه های متحرک در یک سری سرویس دهنده های مرکزی نگهداری می شوند. خودسازماندهی^۶ شبکه های موردی، امکان داشتن چنین سرویس دهنده هایی را منتفی می نماید. بنابراین اطلاعات موقعیت باید بین خود گره ها توزیع شود. راه حل هایی برای تخمین موقعیت آینده یک گره براساس الگوی تحرک آن گره، ارائه شده است.

---

¹ Distance vector

² Link state

³ Source routing

⁴ Geographic methods

⁵ Mobility management

⁶ Self-organization